

Fóris Ágota–Tóth Szergej (szerk.): *Ezerarcú lexikon. Terminologia et Corpora – Supplementum 2.* – BDF. Szombathely. 2007.

A *Terminologia et Corpora – Supplementum* sorozat második kötete 2007 második felében jelent meg a Berzsenyi Dániel Főiskola Uralisztika Tanszéke és a Terminológiai Innovációs Központ közös gondozásában. Az olvasó egy olyan sokszínű tanulmányokat tartalmazó kötetet tart a kezében, amelyek közül több szakszótárakkal foglalkozik, de találunk tanulmányokat a fordítás és az oktatás témaköreiből is. A tanulmányokban felhasznált kutatási módszerek sokszínűsége mellett világossá válik, hogy a nyelvészeti kutatások egységet alkotnak, a tanulmányok kapcsolódási pontja a terminológia és a lexikográfia.

A kötet 14 tanulmányt tartalmaz, amelyek témaválasztásukat illetően széles skálán mozognak.

H. Varga Márta olasz–magyar, míg Kiss Mónika francia–magyar nyelvpárok között vizsgálta a *hamis barátok* kérdéskörét. H. Varga Márta írása a hamis barátok osztályozására helyezi a hangsúlyt, és értékes táblázatot állít össze példaként a különböző alcsoportokról. Kiss Mónika vizsgálatában először a kulturális hamis barátok témakörét tárgyalja, a cikk második felében pedig előtérbe helyezi a francia szó- táárakban előforduló magyar reáliák ekvivalenseinek elemzését, majd a fordítás/ fordíthatóság témakörét járja körül.

Dróth Júlia és Neuhauser Márk tanulmányukban a szakfordítóképzésben szerzett tapasztalatokat dolgozzák fel. A környezetvédelmi terminológia feldolgozásán keresztül megismerkedhetünk a szótárkészítés azon munkamenetével, amelyet a kutatócsoportjuk dolgozott ki. A kutatás a terminológiai kutatások szükségességére is rámutat a szótárépítési munkákban.

Tamás Dóra az olasz gazdasági szótárakról írt cikkében részletezi a szaknyelv és a köznyelv közötti különbségeket, majd az online és nyomtatott olasz–magyar gazdasági szótárakat veszi sorra. Tanulmánya hiánypótló, annál is inkább, mivel a vizsgált szótárakról részletes kritikai összefoglalót közöl.

Vogelné Takács Gabriella közigazgatási terminusok vizsgálatát végezte német–magyar, magyar–német szótárakban. A példák alapján megállapította, hogy a szakterület terminusainak megfelelő ekvivalensek, illetve azok értelmezése meglepően nagy hiányosságokat mutatnak a vizsgált szakszótárakban.

Bérces Edit a sport terminológiáját vizsgálja úgy, hogy a magyar nyomtatott sportszótárak áttekintése után egy többnyelvű külföldi sportszótár struktúrájának elemzésén keresztül végzi el a sport egyes terminusainak összevetését.

Fóris Ágota és Hesz Györgyi a szócikkek közötti utalás módját és szerepét vizsgálja négy nyomtatott és egy online egynyelvű szótárban. A cikk a vizsgált szótárakon keresztül mutat be többféle utaló rendszert. A vizsgálatnak aktualitást ad a napjainkban nagy számban megjelenő online szakszótár, amelyek szakszerű használata – a nyomtatott szótárakhoz hasonlóan – csak a szótárhasználatban otthonosan mozgó felhasználó számára nyújt pontos információt és hasznos segítséget.

Gercsák Gábor a magyar tájnevek angol fordításait elemzi tanulmányában. A földrajzi nevek angol ekvivalenseinek vizsgálata során rámutat arra, hogy a magyar tájnevek az angol nyelvű szakirodalomban rendkívül sok alakban fordulnak elő. Megoldási javaslatot kínál a problémára, külön figyelmet fordítva a különböző írásmóddal írt magyar földrajzi nevek fordítási módszerére.

Farkas Judit és Nagy Ágnes a pécsi középiskolák igazgatóinak és tanárainak számítógéphez való viszonyát és szótárhasználattal kapcsolatos attitűdjét vizsgálta. A tanulmány egy kérdőíves adatgyűjtés és az azt követő kiértékelés, illetve konklúziók levonását tartalmazza.

Bérces Emese a zenei szótárak használatát elemzi az oktatási rendszer különböző szintjein. Vizsgálja a zenei szótárak jelenlegi és lehetséges jövőbeni szerepét az oktatásban, és megállapítja, hogy hasznos segédeszközei lehetnek az ének-zene oktatásnak.

Alberti Gábor, Balogh Kata, Kleiber Judit és Viszket Anita a fordítás totálisan lexikalista megközelítésének lehetőségét tárgyalja. A cikk a fordítás számítógépes megvalósításának problémakörét járja körül olyan elméleti háttérrel kidolgozva, amely minden nyelvre egyaránt alkalmazható.

Szilágyi Éva és Viszket Anita „Specifikussági kérdések és a lexikon” című cikke a számítógépes nyelvészettel foglalkozók érdeklődésére tarthat számot. A cikkben részletezett kutatás hosszú távú célja egy korpusz létrehozása, amelyen a különböző számítógépes nyelvészeti alkalmazások hatásfokát lehetne tesztelni.

Kocsor András és Paczolay Dénes a beszédjavítás terápiában alkalmazott gépi tanulás témakörét járja körül az általuk kifejlesztett „Beszédmester” beszédjavítás-terápia és olvasás-fejlesztő szoftver bemutatásán keresztül. Részletes ismertetést kaphatunk a szoftver alkalmazásáról és az elméleti eredményekről, illetve a szoftver matematikai és számítástechnikai alapjairól.

Sejtes Györgyi, Bácsi János és Kocsor András írásának ugyancsak a „Beszédmester” gépi tanuláson alapuló szoftver a témája. A cikk bemutatja az adatbázis létrejöttének körülményeit és felépítését, illetve az adatok feldolgozásának módját.

Összefoglalva elmondható, hogy az „Ezerarcú lexikon” gondosan szerkesztett munka, amely áttekintést ad a terminológiával, a korpuszokkal, a fordítással és az oktatással kapcsolatos legfontosabb állásfoglalásokról, és olyan vizsgálatokat mutat be, amelyek valamilyen módon kapcsolatban állnak a lexikkal.

Czékmán Orsolya